

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

44516

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını; Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

Millet Bahçeleri: İhtiyaç mı, tercih mi, yoksa israf mı?

Son yıllarda Türkiye genelinde hızla yaygınlaştırılan “Millet Bahçeleri” projeleri, İktidarın en çok öne çıkardığı kentsel dönüşüm ve çevre yatırımları arasında sunuluyor. Kâğıt üzerinde bakıldığında; yeşil alanların artırılması, şehirlerin nefes alması, vatandaşın doğayla buluşması gibi kulağa hoş gelen hedefler var. Ancak sahadaki gerçekler ve öncelik tartışması, bu projelerin ciddi biçimde sorgulanmasını zorunlu kılıyor.

En temel soru şu: Türkiye’nin bugün gerçekten en acil ihtiyacı bu muydu?

Ekonomik krizin derinleştiği, milyonlarca insanın geçim sıkıntısı yaşadığı, barınma sorununun büyüdüğü, tarımın ve üretimin alarm verdiği bir dönemde; milyarlarca liralık kaynakların bu projelere ayrılması, kamu kaynaklarının önceliklendirilmesi açısından ciddi bir tartışma yaratıyor. Vatandaş uygun fiyatlı konut bulamazken, gençler işsizlikle mücadele ederken, çiftçi üretim maliyetleri altında ezilirken; Devletin kaynaklarını “gösterişli park projelerine” yönlendirmesi, toplumun geniş kesimlerinde haklı bir rahatsızlık oluşturuyor.

Bir diğer kritik mesele ise şeffaflık.

Kaç tane millet bahçesi yapıldı? Kaç tanesi tamamlandı, kaç hâlâ proje aşamasında? Toplam maliyet ne kadar? Bu projeler hangi şirketlere, hangi şartlarla ihale edildi? Bu soruların net ve kamuoyunu tatmin edecek cevapları çoğu zaman ya eksik ya da hiç yok. Oysa söz konusu olan, doğrudan Milletin vergileriyle finanse edilen projeler.

İhale süreçleri de ayrı bir tartışma konusu.

Bu projelerin önemli bir kısmının belli şirketler etrafında yoğunlaştığı yönündeki iddialar, rekabet ve şeffaflık ilkeleri açısından ciddi soru işaretleri doğuruyor. Açık, rekabetçi ve denetlenebilir bir ihale sistemi yerine, kamuoyuna yeterince açık olmayan süreçler, “kaynaklar kimlere aktarılıyor?” sorusunu daha da büyütüyor.

Maliyet meselesi ise başlı başına bir problem.

Aynı büyüklükteki yeşil alanların farklı şehirlerde çok farklı maliyetlerle yapılması, projelerde standart ve denetim eksikliğini düşündürüyor. Üstelik bazı Millet Bahçelerinin bakım ve işletme giderleri de uzun vadede kamuya ek yük getiriyor. Yani mesele sadece yapım maliyetiyle sınırlı değil; sürdürülebilirlik boyutu da ciddi biçimde tartışmalı.

Daha da önemlisi, bu projelerin gerçekten “ihtiyaç” olup olmadığıdır.

Birçok şehirde hâlihazırda yeterli park ve yeşil alan varken, bazı bölgelerde bu alanların âtil kaldığı görülüyor. Buna karşılık, temel altyapı eksikliklerinin, deprem riski altındaki yapı stokunun ve sosyal hizmet ihtiyaçlarının hâlâ çözülmemiş olması, kaynakların yanlış önceliklendirildiği yönündeki eleştirileri güçlendiriyor.

Çevre hassasiyeti adı altında yapılan bazı projelerde ise mevcut doğal alanların tahrip edildiği, betonlaşmanın farklı bir biçimde devam ettiği yönünde ciddi eleştiriler bulunuyor.

Yani “yeşil alan” söylemiyle başlayan süreç, yer yer doğaya zarar veren uygulamalara dönüşebiliyor.

Sonuç olarak, Millet Bahçeleri projesi; iyi niyetli bir fikir olarak sunulsa da, uygulamadaki şeffaflık eksikliği, maliyet tartışmaları, ihale süreçleri ve en önemlisi “öncelik” meselesi nedeniyle kamu vicdanında ciddi bir sorgulama alanı yaratmıştır. Türkiye’nin sınırlı kaynaklarının, gerçekten en acil ihtiyaçlara mı yoksa vitrin projelere mi harcandığı sorusu artık görmezden gelinemez.

Bu Bağlamda;

- 1) Türkiye genelinde bugüne kadar kaç adet Millet Bahçesi yapılmıştır? Kaçı tamamlanmış, kaç hâlen yapım aşamasındadır?
- 2) Bu projelerin toplam maliyeti ne kadardır? Şehir bazında harcama kalemleri neden şeffaf biçimde kamuoyuyla paylaşılmamaktadır?
- 3) Millet Bahçeleri projeleri hangi şirketlere, hangi ihale yöntemleriyle verilmiştir? İhalelere katılan firma sayısı ve rekabet düzeyi nedir?
- 4) Aynı büyüklükteki projeler arasında görülen maliyet farklarının nedeni nedir? Bu farklar denetlenmiş midir?
- 5) Ekonomik kriz, konut sorunu ve işsizlik gibi acil problemler varken, bu projeler hangi ihtiyaç analizine dayanarak önceliklendirilmiştir?
- 6) Yapımı tamamlanan Millet Bahçelerinin kullanım oranı nedir? Âtil kalan veya beklenen faydayı sağlamayan projeler için bir değerlendirme yapılmış mıdır?
- 7) Bu projelerin yıllık bakım ve işletme maliyetleri ne kadardır? Bu yük uzun vadede kamu bütçesine nasıl yansımaya sahip olacaktır?
- 8) Çevreyi koruma amacıyla yapılan bu projelerde, mevcut doğal alanlara zarar verildiği iddiaları araştırılmış mıdır?
- 9) Millet Bahçeleri yerine daha acil sosyal ve ekonomik ihtiyaçlara kaynak ayrılması neden tercih edilmemiştir?
- 10) Tüm bu projelere ilişkin detaylı bir maliyet-fayda analizi neden kamuoyuyla paylaşılmamaktadır?

Bu sorulara verilecek açık, şeffaf ve hesap verebilir cevaplar; yalnızca bu projelerin değil, kamu kaynaklarının nasıl yönetildiğinin de gerçek bir göstergesi olacaktır.